

רשומות

ספר החוקים

17 בינואר 2024

3149

ז' בשבט התשפ"ד

עמוד

480 חוק זכויות החולה (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024

תיקונים עקיפים:

חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, התשכ"ב-1962 – מס' 20

חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005 – מס' 3

חוק זכויות החולה (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024*

תיקון סעיף 2

1. בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2 –

(1) לפני ההגדרה "בית חולים" יבוא:

"אישור מקבל החלטות זמני" – אישור בכתב שניתן לפי סעיף 14א;";

(2) אחרי ההגדרה "חדר מיון" יבוא:

"חוק הכשרות המשפטית" – חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, התשכ"ב-1962²;

(3) אחרי ההגדרה "מידע רפואי" יבוא:

"מיופה כוח" – מיופה כוח שמינה המטופל לפי סעיף 16, בהתאם להוראות חוק הכשרות המשפטית בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייני הבריאותיים או בייפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור שתקף לפי הוראות החוק האמור או לפי ייפוי כוח שנערך לפני יום ט"ו בניסן התשע"ז (11 באפריל 2017) וטרם פקע³;

(4) אחרי ההגדרה "מצב חירום רפואי" יבוא:

"מקבל החלטות זמני" – מי שיש בידו אישור לשמש מקבל החלטות זמני לעניין טיפול רפואי במטופל בגיר לפי סעיף 14א;";

(5) אחרי ההגדרה "רופא" יבוא:

"רופא מומחה" – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976⁴;

2. אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

14א. (א) רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן טיפול מקבל החלטות זמני לעניין טיפול רפואי רשאי לקבוע כי מתקיימים במטופל בגיר שני אלה:

(1) המטופל נזקק לטיפול הרפואי שיש דחיפות לתיתו מנימוקים רפואיים ואינו אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי או במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים;

(2) המטופל אינו מסוגל להבין בענייני הרפואיים, לקבל החלטות בקשר אליהם ולתת הסכמה מדעת לטיפול הרפואי, גם בהינתן התאמות נגישות בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998⁵ (בחוק זה – מי שאינו מסוגל להבין בענייני הרפואיים).

(ב) קבע רופא מומחה כאמור בסעיף קטן (א) ולמטופל אין מיופה כוח או אפוסטרופוס לענייני הרפואיים, רשאי עובד סוציאלי במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי כאמור (בחוק זה – עובד סוציאלי במוסד הרפואי), באישור

* התקבל בכנסת ביום ה' בשבט התשפ"ד (15 בינואר 2024); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1689, מיום כ"ח בכסלו התשפ"ד (11 בדצמבר 2023), עמ' 370.

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327; התשפ"ד, עמ' 306.

² ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

מנהל המוסד הרפואי או מי שהוא הסמיך לכך, ובקופת חולים – באישור הרופא המחוזי של קופת החולים או מי שהוא הסמיך לכך, לתת לאדם בגיר אישור בכתב לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, אם מצא כי מתקיימים כל אלה:

(1) הוצגה לפניו חוות דעת רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי שעל פיה המטופל נזקק לטיפול רפואי שיש דחיפות לתיתו, והוא אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים;

(2) לא הובא לידיעתו כי למטופל יש מיופה כוח או כי מונה לו אפוטרופוס לענייניו הרפואיים;

(3) התקיימו התנאים לאישורו של האדם כמקבל החלטות זמני בשביל המטופל לפי סדר הקדימויות, לפי הסכמת בני המשפחה או לפי ייפוי כוח או הנחיות מקדימות שהפקיד המטופל, והכול לפי הוראות סעיף 14ב; (4) על פי התרשמותו, בנסיבות העניין, האדם האמור יפעל לטובתו של המטופל ולשמירת ענייניו ולא לטובת ענייניו שלו, ויפעל לפי העקרונות ודרכי הפעולה האמורים בסעיף קטן (ה);

(5) המטופל לא הביע התנגדות לאישור אותו אדם כמקבל החלטות זמני בשבילו;

(6) אותו אדם נתן בכתב את הסכמתו לכך והצהיר בכתב כי מתקיימים התנאים לאישורו לפי סעיף 14ב, וכי אם יש הסכמות למתן אישור למקבלי החלטות זמניים נוספים מלבדו – מיהם, ומהי הדרך המוסכמת לקבלת ההחלטות על ידיהם, ביחד או לחור.

(ג) אישור מקבל החלטות זמני יעמוד בתוקפו שישה חודשים מיום שניתן.

(ד) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, רשאי מקבל החלטות זמני, בתקופת תוקפו של האישור, לעשות את כל הפעולות שלהלן, ובלבד שהמטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים:

(1) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת הטיפול הרפואי האמור בסעיף קטן (א);

(2) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת כל טיפול רפואי אחר שיזדקק לו;

(3) לקבל החלטות בעניינים רפואיים בשביל המטופל וכן לקבל כל מידע רפואי לעניין המטופל הדרוש לו לשם מתן הסכמה כאמור בפסקאות (1) ו-(2) או לשם קבלת החלטות כאמור.

(ה) העקרונות ודרכי הפעולה החלים על אפוטרופוס לעניינים רפואיים כלפי האדם שמונה לו, לפי פרק שלישי לחוק הכשרות המשפטית, יחולו על מקבל ההחלטות הזמני כלפי המטופל, והאחריות החלה על אפוטרופוס לעניינים רפואיים לפי סעיף 57 לחוק האמור תחול על מקבל ההחלטות הזמני.

(ו) מטפל יפנה למקבל החלטות זמני לשם קבלת הסכמה מדעת למתן טיפול רפואי למטופל בהתאם להוראות סעיף קטן (ד)(1) או (2), רק לאחר שווידא כי המטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים ולתת הסכמה מדעת בעצמו לגבי אותו טיפול.

(ז) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, והודיע המטופל או אחד מבני המשפחה של המטופל המנויים בסעיף 14ב(א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, למטפל, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי או למקבל ההחלטות הזמני על כוונתו להגיש לערכאה מוסמכת בקשה בנוגע למתן טיפול רפואי מסוים למטופל, לא תתקבל הסכמה על ידי מקבל ההחלטות הזמני לגבי אותו טיפול רפואי, למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה; הוגשה בקשה כאמור והובא דבר הגשתה לידיעתו של המטפל, של העובד הסוציאלי או של מקבל ההחלטות הזמני, יחולו בנוגע למתן הטיפול הרפואי האמור ההוראות שתיתן הערכאה המוסמכת בעניין זה.

(א) אישור מקבל החלטות זמני יינתן לבן משפחה בגיר של המטופל, לפי סדר הקדימויות שלהלן (בחוק זה – סדר הקדימויות):

- (1) בן זוג;
- (2) ילד;
- (3) הורה;
- (4) אחיו.

(ב) לא היה ניתן לאתר, במאמץ סביר, את בן המשפחה לפי סדר הקדימויות או שכן המשפחה כאמור אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים של המטופל או שהוא אינו מעוניין להיות מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ולא נמצא בן משפחה מתאים ומעוניין באותו מדרג בסדר הקדימויות, יהיה בן המשפחה שבא אחריו בסדר הקדימויות מקבל ההחלטות הזמני, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(ג) היו למטופל יותר מילד בגיר אחד, מהורה אחד או מאח בגיר אחד, ולפי סדר הקדימויות יש לתת אישור מקבל החלטות זמני למי מהם, יסכימו ביניהם הילדים, ההורים או האחים, לפי העניין, מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני כאמור – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו הילדים, ההורים או האחים כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)(6).

אופן קביעת מקבל החלטות זמני למטופל ופקיעת אישור מקבל החלטות זמני

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), בני המשפחה האמורים באותו סעיף קטן רשאים להגיע להסכמה מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני, אף שלא בהתאם לסדר הקדימויות, ובלבד שניתנה לכך הסכמת בני המשפחה הקודמים לו בסדר הקדימויות ובני המשפחה באותו מדרג בסדר הקדימויות, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו בני המשפחה כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)6.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל הפקיד ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף 32 לחוק הכשרות המשפטית וטרם ניתן אישור האפוטרופוס הכללי כי ייפוי הכוח המתמשך נכנס לתוקף, או הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל פירט במסמך הנחיות מקדימות שנכתב לפי סעיף 35 לחוק הכשרות המשפטית את זהות האדם שהוא מבקש שימונה לו כאפוטרופוס וטרם מונה לו אפוטרופוס, יינתן אישור מקבל ההחלטות הזמני לאדם ששמו פורט בייפוי הכוח המתמשך כאמור או במסמך ההנחיות המקדימות כאמור, לפי העניין, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(ו) (1) הודיע המטופל או אחד מבני המשפחה המנויים בסעיף קטן (א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי על כוונתו להגיש בקשה למינוי של אדם אחר לאפוטרופוס לעניינים רפואיים למטופל בשל צורך רפואי דחוף (בסעיף קטן זה – בקשה), וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, לא יינתן אישור כאמור אלא לאחר שחלפו 24 שעות ממועד מתן ההודעה; ניתנה הודעה כאמור לאחר שניתן האישור, יושהה תוקפו למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה.

(2) הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי, של המטפל או של מקבל החלטות הזמני כי הוגשה בקשה וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני, לא ייתן העובד הסוציאלי במוסד הרפואי את האישור; הוגשה הבקשה לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור שניתן.

(3) מונה למטופל אפוטרופוס לעניינים רפואיים על ידי ערכאה שיפוטית או נכנס לתוקף, לפי חוק הכשרות המשפטית, ייפוי כוח מתמשך לענייניו האישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים או ייפוי כוח מתמשך לענייניו הרפואיים, לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור והחל מהמועד שבו נודע על כך למקבל החלטות הזמני או למטפל, לא תיעשה כל פעולה על פיו.

114. (א) עובד סוציאלי במוסד רפואי יתעד ברשומה הרפואית של מטופל אישור לאדם לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואת המסמכים שעל בסיסם ניתן האישור.
(ב) העובד הסוציאלי במוסד הרפואי או המטפל יתעד ברשומה הרפואית של מטופל –

- (1) הודעות או בקשות שהוגשו בהתאם להוראות סעיף 14א(1) או 14ב(1), והובאו לידיעתו;
- (2) משך העיכוב במתן אישור מקבל החלטות זמני, השהייתו או פקיעתו בשל הגשת הודעות או בקשות כאמור בפסקה (1);
- (3) החלטות על מיופה כוח או על מינוי אפוטרופוס לעניינים רפואיים שנודע לו עליהן.

3. תיקון סעיף 15 בסעיף 15(1) לחוק העיקרי –

- (1) בפסקת משנה (ב), במקום "המטופל או אפוטרופוסו" יבוא "המטופל, אפוטרופוסו, מיופה כוחו או מקבל ההחלטות הזמני בשבילו, לפי העניין";
- (2) בפסקת משנה (ג), במקום "בא כוחו אם מונה בא כוח מטעמו לפי סעיף 16, או אין אפשרות לקבל את הסכמת אפוטרופוסו אם המטופל הוא קטין או פסול דין" יבוא "אפוטרופוסו, מיופה כוחו או מקבל ההחלטות הזמני בשבילו, לפי העניין".

4. תיקון סעיף 16 בסעיף 16 לחוק העיקרי –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "רפואי; ביפוי הכוח" יבוא "רפואי, באמצעות יפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים לפי חוק הכשרות המשפטית או יפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור";
- (2) סעיף קטן (ב) – בטל.

5. תיקון סעיף 25 בסעיף 25(2) לחוק העיקרי, אחרי "בהן" יבוא "ובכלל זה תלונות לעניין אישור מקבל החלטות זמני".

6. תיקון חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב-1962⁴, בסעיף 167(ב)(4), המילים "גם לאחר שהאפוטרופוס ניסה להגיע עמו להסכמה; נותרה מחלוקת בין האדם לאפוטרופוסו" – יימחקו, ובמקום "כמשמעותה בחוק האמור" יבוא "כהגדרתה בחוק זכויות החולה".

7. תיקון חוק החולה הנוטה למות – מס' 20 בסעיף 3, ובמקום "אפוטרופוס ממונה לאדם" יבוא "אפוטרופוס ממונה לאדם, או מקבל החלטות זמני כהגדרתו בחוק זכויות החולה בשביל מטופל".

8. שמירת תוקף אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתוקפו של יפוי כוח שניתן לפי החוק העיקרי לפני יום ט"ו בניסן התשע"ז (11 באפריל 2017).

9. חוק זה יחול לעניין מתן אישור מקבל החלטות זמני בידי עובד סוציאלי בקופת חולים מיום שקבע שר הבריאות, בצו, או מתום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה, לפי המוקדם; בצו כאמור רשאי שר הבריאות לקבוע מועדים שונים לגבי קופות חולים שונות או לגבי מסגרות שונות בקופות החולים.

⁴ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120; התשפ"א, עמ' 142.

⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 58; התשפ"ג, עמ' 18.

10. שר הבריאות יבחן את יישומו של חוק זה ואת השפעתו על מתן טיפול רפואי למטופל דיווח לכנסת שאינו מסוגל לתת הסכמה מדעת, וידווח לוועדת הבריאות של הכנסת בתום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה על בקשות לאישור מקבל החלטות זמני בכל בית חולים, כהגדרתו בחוק העיקרי, שניתנו עד מועד הדיווח.

אוריאל בוסו
שר הבריאות

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

אמיר אוחנה
יושב ראש הכנסת

יצחק הרצוג
נשיא המדינה

